

Mestna občina
Ljubljana

Mestni svet

**Svetniški klub
Levica**

Krekov trg 10
1000 Ljubljana
telefon: 01 306 10 16
faks: 01 306 12 06
levica@ljubljana.si
www.ljubljana.si

Številka: 90000-7/2021-8

Datum: 28. 5. 2021

k 2. točki

Mestni svet
Mestne občine Ljubljana
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

Zadeva: Drogi in zastave na Trgu Republike

V skladu s 97. členom Poslovnika Mestnega sveta MOL v Svetniškem klubu Levica naslavljamo na župana MOL pisno svetniško vprašanje in prosimo za pisna pojasnila glede postavitve drogov na Trgu republike.

Trg republike, prvotno Trg revolucije, je zasnoval eden najpomembnejših slovenskih arhitektov in urbanistov Edvard Ravnikar. Trg republike predstavlja enega glavnih spomenikov modernistične zasnove pri nas, obsežno je bil tudi predstavljen na razstavi o arhitekturi in urbanizmu Jugoslavije v Muzeju moderne umetnosti MoMA v New Yorku in je zaščiten kot kulturni spomenik državnega pomena. Hkrati pa je Trg republike obdan z drugimi spomeniki državnega in lokalnega pomena (*Cankarjev dom* Edvarda Ravnikarja, *Spomenik revolucije*, 1975, kiparja Draga Tršarja in arhitekta Vladimirja Braca Mušiča, prav tako Tršarjev *Spomenik Edvardu Kardelju* in drugi), torej gre za postavitve drogov na vplivno območje teh spomenikov, kar je prav tako nedopusten poseg. 4. člen Zakona o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1) namreč določa: "»vplivno območje« je širša okolica nepremičnega spomenika ali dediščine, ki je določena z zgodovinskega, funkcionalnega, prostorskega, simbolnega in socialnega vidika in znotraj katere morajo biti posegi v prostor in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju ali v kateri se presoja vplivi na dediščino;".

Z velikim presenečenjem smo v medijih prebrali, da je pri postavitvi drogov, ki jih sedaj krasijo še zastave v prvi vrsti MOL, Republike Slovenije in nato držav Evropske unije, sodeloval tudi podžupan MOL, mestni urbanist, arhitekt in predsednik Odbora za urejanje prostora ter profesor na Fakulteti za arhitekturo in poznavalec tako Ravnikarjevega dela kot modernistične arhitekture Janez Koželj. Po drugi strani je stroka skoraj enotno obsodila postavitve drogov. Tako MOL kot podžupan sta bila deležna različnih kritik, da umestitev drogov ne spoštuje urbanistične zasnove in pomena trga ter degradira tako delo Edvarda Ravnikarja kot Vinka Glanza, arhitekta slovenskega parlamenta, prav tako zaščitenega kot spomenik državnega pomena, ter kiparjev Karla Putriha in Zdenka Kalina, katerih delo krasí portal parlamenta, ki ga sedaj zakrivajo zastave.

Navajamo arhitektko in prostorsko načrtovalko Jadranko Grmek. "Zame so ti stebri dokaz, da diktatorska oblast posega v prostor in dokazuje svojo moč oziroma hoče ustvariti distanco, distinkcijo med stavbo, ki naj bi bila 'ljudski parlament', in ogromnim javnim prostorom, ki omogoča zbiranje. Po mojem mnenju so ti stebri samo pomoč v smislu obrambe parlamenta pred množico. Prvi vtis je: hočemo zaveso, nekaj, kar nas bo branilo." (vir: <https://www.rtvsl.si/kultura/arhitektura-in-oblikovanje/drogo-v-na-trgu-republike-drzavna-poteza-ali-diktatorski-poseg-v-prostor/578427>)

Arhitekt in član izvršnega odbora Društva arhitektov Ljubljana Jurij Kobe je mnenja, da je obstoječa postavitve upravičeno spodbudila ogorčene reakcije; vsak študent arhitekture bi namreč nadaljeval

način postavitve, kot jo je oblikoval avtor urbanistične zasnove osrednjega republiškega trga Edvard Ravnikar, torej na robu ploščadi pred Maximarketom. (vir: <https://www.dnevnik.si/1042954473>)

Arhitektka in predavateljica Živa Deu vidi v takšni postavitvi drogov oviro med dvema kulturnima spomenikoma, s čimer se razbija povezanost med njima. *"Če opazujete s trga našo skupščino, je sigurno ta kovinska črna koda motnja. Objekta ne doživite več v vsej svoji lepoti. Če opazujete od skupščine, se dogaja nam enako,"* pojasnjuje Deu. (vir: <https://www.24ur.com/novice/svet/29-drogov-na-trgu-republike-predstavljajo-oviro-med-dvema-kulturnima-spomenikoma.html>)

V Levici menimo, da je bilo s postavitvijo drogov poseženo v kulturno dediščino. Poleg tega gre za grob poseg v javni prostor in v zaščiteno območje spomenikov. Trg republike je državni trg in spomenik najvišjega pomena, ne le z vidika reprezentančnosti, temveč tudi pomena arhitekturne dediščine. Zasnovan je bil z mislijo na pogled na parlament, ki je sedaj zakrit z zastavami, ki trg omejujejo, med dvema spomenikoma državnega pomena pa je sedaj ovira. To je problematično tudi z reprezentančnega vidika, saj zakrivajo podobo slovenskega parlamenta, osrednje ustanove demokracije, kar je tudi simbolno nesprejemljivo.

V javnosti so se pojavile obrazložitve, da gre za začasen poseg v spomenik. Župan MOL je za medije povedal, da je mesto za začasno postavitvev drogov za zastave pridobilo kulturnovarstveno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine. Zanima nas, kdo konkretno in pod katerimi pogoji je bil ta poseg odobren na Zavodu za varovanje kulturne dediščine. Prosimo za kopijo izdanega soglasja. Kakšna je pravna podlaga, ki omogoča takšen poseg? Na podlagi katerih strokovnih mnenj arhitekturne stroke se je MOL odločila za tovrsten grob poseg v javni prostor in državni spomenik? Ali MOL razmišlja o možnosti, da se zastave po končanju predsedovanja ne umaknejo? V dobro ohranjanja kulturne dediščine, prebivalcev in prebivalk Ljubljane ter morebitnih gostov ob času Evropske unije, ki bodo sedaj soočeni z uničeno Ravnikarjevo dediščino, predlagamo, da drogoe z zastavami nemudoma umaknete.

Tovariški pozdrav,

dr. Asta Vrečko,
v imenu Svetniškega kluba Levica